

Copyright foto

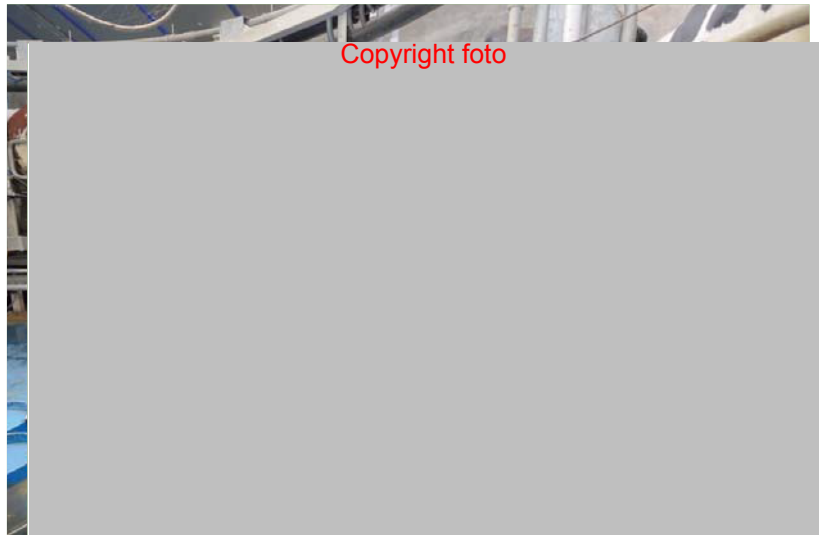
Volle broers Silver en Silky hoogste debutanten indexdraai augustus

Ronald x Sunny Boy basis fokkerijsucces Hemmink

Veelvuldig gebruikmaken van dezelfde stier. Dat is wat fokker Henk Hemmink doet als een stier eenmaal zijn vertrouwen heeft gewonnen. De veelvoorkomende combinatie Ronald x Sunny Boy bracht hem het nodige succes. Nadat eerder Het Broek Lucrative als fokstier debuteerde, waren de broers Het Broek Silver en Silky de smaakmakers van de augustusdraai.

Rechts op de achtergrond de oude stal, waar de buitenmuur werd afgebroken, om er vervolgens een nieuw staldeel tegenaan te zetten. De nieuwe stal telt 140 koeplaatsen.

Vanwege de hoge capaciteit melkt Henk Hemmink in een draaimelkstal.

De volle broers Het Broek Silver en Het Broek Silky waren de hoogste debutanten op basis van dochters bij de indexdraai van augustus. Fokker Henk Hemmink is er nuchter onder. „Een topstier fok je alleen als alles meezit.“ Toch zit er een gedegen fokkerij achter de stieren, met zes generaties koeien met levensproducties van meer dan 60.000 kilo melk. Hemmink: „Door gericht gebruik kun je de kans op een topper vergroten. Als het er in zit, kan het er uit komen als je geluk hebt. Als het er niet in zit, kan het er ook niet uit komen.“

Inkrimping huiskavel

Henk (43) en Dianne (43) Hemmink melken met hun kinderen Dennis, Inge, Robert en Mariël honderd koeien in het Overijsselse Bruchterveld. Het gezin kwam er in 1999 terecht nadat het ouderlijk bedrijf in Geesteren – waar broer Jan met zijn gezin achterbleef – was gesplitst. „Ik wilde niet met drie kapiteins op één schip“, zegt Hemmink, doelend op zijn broer en zijn vader Marinus. „En het was mogelijk om te splitsen. Daarom ben ik zelfstandig boer geworden.“ Uiteraard was het financieel niet eenvoudig een nieuw bedrijf te starten. Toch slaagde Hemmink erin zijn bedrijf gestaag uit te breiden; tot 2005. Toen kocht de gemeente Hardenberg een 60 hectare groot landbouwgebied aan, grenzend aan zijn huiskavel, voor de uitbreiding van een industrieterrein. Tegelijkertijd besloot de provincie dat er een zogenaemde robuuste verbindingzone moest komen tussen twee naburige grote natuurgebieden. Het zou de veehouder minimaal 9 hectare van de in totaal 30 hectare grote huiskavel kosten. Jaren van procederen volgden. „Vanwege de recessie en het overheidsbeleid is vorig jaar besloten om de aanleg van de verbindingzone niet door te laten gaan.“

Balans

Nu de huiskavel voorlopig intact blijft, kan het gezin opgelucht ademhalen. Met een quotum van bijna een miljoen kilo melk en een areaal van ruim veertig hectare is het bedrijf intensief. Een verdere uitbreiding van de veestapel of de productie is dan ook niet de doelstelling. „We zijn bezig het

bedrijf te optimaliseren. Wij zoeken het in arbeidsverlichting en doen verder geen grote investeringen. Wij willen het bedrijf in balans krijgen.“

In 2006 bouwde Hemmink een stuk aan tegen de zijkant van de bestaande stal. Een soort open front stal met een forse overkapping om het voer droog te houden. Het bevalt hem goed, al was het in februari dit jaar met de extreem lage temperaturen wel erg koud. „Misschien dat we er met het oog op de wind nog eens een zeil voor maken.“

De stal telt 140 koeplaatsen, waarvan de overvloedige ruimte wordt ingenomen door jongvee. „We zitten wat krap in de jongveestalling en kunnen op deze manier in de stal nog twintig koeien meer melken.“ Ruimte die op termijn wel zal worden benut. „We hebben vorig jaar nog 40.000 kilo quotum gekocht. Op een gegeven moment ben je toch door je selectie heen en ik vind het vervelend om goede en probleemloze koeien te verkopen. Bovendien moet je ook in het nieuwe quotumjaar weer genoeg vee hebben. Ineens veel vee opruimen, is niet goed voor de continuïteit.“

Ronald

Al snel gaat het gesprek over de fokkerij. Henk Hemmink blijkt een echte liefhebber en heeft duidelijk zijn eigen ideeën. Heeft een stier eenmaal zijn goedkeuring gekregen, dan krijgt hij ook alle kansen. Op het ouderlijk bedrijf was dat overigens niet anders. Hemmink herinnert zich dat in de jaren 90 in een jaargang alle koeien van Sunny Boy werden geïnsemineerd. „We hebben meer dan honderd Sunny Boys gemolken, het was een superstier.“

Later werd Hemmink enthousiast over Newhouse Ronald. „Bij de bedrijfssplitsing mochten mijn broer en ik om en om kiezen. Ik zocht stevast alle Ronalds eruit“, aldus Henk Hemmink. In een tijd waarin de Inet nog maatgevend was en de Holim-stieren Boudewijn en Apollo bovenaan de ranglijst stonden, had Hemmink zijn vizier duidelijk al verlegd naar meer levensduur. „Ik zag ooit een dochtergroep van Ronald in Leeuwarden en was zwaar onder de indruk“, weet de veehouder nog. Op een gegeven moment had het gros van de koeien op de nieuwe locatie dan ook de afstamming Ronald x Sunny Boy.

Na die twee stieren was het Jocko Besne die op een massaal gebruik kon rekenen. Het is dan ook niet vreemd dat de moeder van Silver en Silky de afstamming Jocko x Ronald x Sunny Boy heeft. Overigens heeft deze Oeli 1390 haar oorsprong niet in de stal van Hemmink. Haar grootmoeder komt namelijk bij Freek en Bert Luttkhedde uit Ambt Delden vandaan. „De Sunny Boy was onze bruidskoe. Ze had als afstamming Sunny Boy x Blackstar x Bell x Tops.“

Lucrative

Twee koeien uit de combinatie Ronald x Sunny Boy staan aan de basis van het fokkerijsucces van Hemmink. Want naast de grootmoeder van Silver en Silky, Oeli 2, is er Janna 1232 (mmv. Felix). Beide koeien werden met 89 punten ingeschreven. Janna 1232 is de moeder van KI Samen-stier Het Broek Lucrative RF. De Lightning-zoon is inmiddels teruggezaakt naar een NVI van slechts 22 punten. „Lucrative heeft helaas niet het beste van zijn ouders meegekregen. Zijn volle zussen Janna 1400, welke we hebben verkocht, en Janna 1401 zijn duidelijk beter. Lucrative scoort 92 voor voorspeenplaatsing. Ik heb geen idee waar dat vandaan komt, want het zit verder niet in de koefamilie.“

De roodbonte stier Het Broek Lister is nauw verwant aan Lucrative. Lister is de Canvas-zoon van Janna 1401 en stond lange tijd

Janna 1615 (AV 88, Mr. Burns x Lightning x Ronald) is een kleindochter van Janna 1232 en de moeder van genomics-topper Bruchter Trophy (v. Award). Ze sloot onlangs haar eerste lijst af: Leeftijd 2.03, in 431 dagen 11.052 kg melk met 4,63% vet en 3,87% eiwit, LW 118

Copyright foto

De koeien draaien voorbij de openstaande schuifdeuren. Dat is niet alleen een mooi gezicht; de koeien kunnen in geval van nood ook rechtstreeks uit de carrousel naar buiten.

hoog in de NVI-ranglijst. De stier wist het desondanks niet tot fokstier te schoppen. „Lister geeft ze net wat te teer”, geeft Hemmink als vermoedelijke reden.

Rol niet uitgespeeld

Hoewel Lucrative en Lister de top net niet hebben gehaald, is de rol van Janna 1232 in foktechnische zin allerminst uitgespeeld. Haar zeer fraaie, met 88 punten ingeschreven roodbonte kleindochter Janna 1615 (Mr. Burns x Lightning) is namelijk de moeder van de roodbonte genomics-topper Bruchter Trophy (v. Award), die een NVI van 246 punten realiseert. Tevens is Janna 1232 de overovergrootmoeder van een andere roodbonte genomics-topper: Bruchter Passe (Kylian x Mr. Burns x Canvas x Lightning), met 226 NVI-punten.

Nadat eerder de stier Lightning de roodfactor in de koefamilie had geïntroduceerd, besloot Hemmink daar handig gebruik van te maken. „Ik heb voor de roodfactorstier Mr. Burns gekozen vanwege zijn exterieur en productie. Ronald gaf ze soms een beetje propperig en Mr. Burns gaf juist lengte. De Ronald-dochters waren zo taai als maar kon en het kon dus wat lijden wat betreft de secundaire eigenschappen”, aldus Henk Hemmink. Hoewel hij zijn koeien niet laat analyseren,

probeert hij naar eigen zeggen bij het maken van de paringen wel gebruik te maken van de aAa-codes van de stieren.

Bruchter

Wat opvalt, is dat de jongste stieren van het bedrijf niet meer het prefix 'Het Broek' dragen, maar 'Bruchter'. „De weg hierachter heet de Broekdijk. Een broek is een laaggelegen stuk land dat geregeld onder water staat en we hebben hier te maken met onderbemaling”, verklaart Hemmink de oorspronkelijke naam. „We hebben de naam Het Broek altijd wel gebruikt, maar nooit officieel laten registreren. Het bleek dat er ook iemand anders was die de naam gebruikt en dus moesten we wat anders bedenken. Vandaar de huidige prefix Bruchter, naar Bruchterveld.”

Hoewel de Bruchter-stieren Trophy en Passe binnenkort beschikbaar komen voor degenen die een gokje willen wagen, zijn het toch vooral de Het Broek-stieren Silky en Silver die door een goede dochtertest in de schijnwerpers staan. Van de broers vererft Silver meer liters melk en een evenwichtiger exterieuropbouw, zodat vooralsnog alleen hij tot fokstier is gebombardeerd. Silky vererft weliswaar betere uiers en hogere gehalten, maar moet het doen met een gemiddelde beenwerkscore van 101. „Ik denk dat dat te

weinig is voor een carrière als fokstier”, schat Hemmink in.

Net andersom

De beide stammoeders Oeli 2 en Janna 1232 hadden allebei een hoogproductieve Jocko-dochter met 87 punten exterieur. „De Janna spoelde slecht, werd te vet en is uiteindelijk in haar tweede lactatie als verse koe verongelukt”, weet de veehouder nog. Met de andere, Oeli 1390, liep het beter af. Ze was groot en hoogbenig, gaf veel melk en werd onlangs als negenjarige koe afgevoerd, omdat ze gust was. Hemmink was destijds wat aan het zoeken naar een geschikte partner voor Oeli 1390. „We hebben haar gespoeld met O Man. Daar kwamen goede koeien uit voort, maar geen wereldtoppers. Ik vond het geen koe voor Shottle of Goldwyn en heb haar daarom op advies van Tonny Koekkoek van CRV gespoeld met Mascol. Die was er net en gaf een beetje propperige vaarzen. Ik vind dat je wel rek in de koeien moet houden en daarom paste hij bij die koe heel goed.” Hemmink verkocht de resulterende stieren Silky en Silver overigens al als embryo. Silky had steevast de hoogste genomicsfokwaarden van de twee. Het verleide Hemmink ertoe om veertig doses sperma van de stier te bestellen. „Silver was altijd op alle fronten de

Copyright foto

Bedrijfsgegevens

Henk (43) en Dianne (43) Hemmink houden met hun kinderen Robert, Dennis, Mariël en Inge (v.l.n.r.) een honderdkoppige melkveestapel met bijbehorend jongvee in het Overijsselse Bruchterveld. De koeien realiseren een rollend jaargemiddelde van 9.864 kilo melk met 4,33 procent vet en 3,53 procent eiwit. Het melkquotum bedraagt 984.000 kilo.

Het rantsoen bestaat jaarrond uit 50 procent maïs en 50 procent graskuil, waarbij de koeien in de zomer overdag weidegang krijgen. Hemmink voert gemengd en voert extra eiwit via de mengwagen, evenals 400 gram koolzaadstro. „Structuur blijkt nodig, de kuilen hebben te weinig prik.” Krachtvoer krijgen de koeien op maat in de melkstal (maximaal 4 kilo) en via krachtvoerautomaten (maximaal 4 kilo). „Ik voer een zo laag mogelijk basisrantsoen om vervetting te voorkomen. Flat feeding is niks voor mij.”

Bij het bedrijf hoort 42 hectare grasland. „Onze ervaring is dat je gras zelf moet verbouwen, 15

Janna 1232 (AV 89, Ronald x Sunny Boy) is de moeder van fokstier Het Broek Lucrative RF (v. Lightning). Tevens is ze de (bet)overgrootmoeder van de hoge genomicsstieren Bruchter Trophy en Bruchter Passe. Haar eerste twee lactaties luiden als volgt:
 Leeftijd 2.02, in 344 dagen 10.284 kg melk met 4,93% vet en 3,63% eiwit, LW 128
 Leeftijd 3.04, in 369 dagen 13.170 kg melk met 4,84% vet en 3,79% eiwit, LW 125

Oeli 2 (AV 89, Ronald x Sunny Boy) is de grootmoeder van Het Broek Silver en Silky (Mascol x Jocko). Haar eerste twee lactaties luiden als volgt:
 Leeftijd 2.00, in 697 dagen 20.119 kg melk met 3,96% vet en 3,60% eiwit, LW 125
 Leeftijd 4.01, in 387 dagen 15.148 kg melk met 4,09% vet en 3,42% eiwit, LW 112

mindere." Dat de rangorde nu op basis van dochters net andersom is, zorgt bij de fokker dan ook voor gemengde gevoelens. „Wat de genomics betreft klopte het gemiddeld. Ze bleken inderdaad de NVI-toppers te worden, die ze inmiddels zijn. Alleen in omgekeerde volgorde.“

Merkwaardige ruil

Hoewel Silver altijd in eigendom is geweest van CRV, maakte de stier onlangs deel uit van een merkwaardige ruil. Topstier Danillo van eigenaar Rein Couperus uit Molkwerum werd vermarkt door Genes Diffusion, maar is inmiddels ook verkrijgbaar bij CRV. In ruil daarvoor is Het Broek Silver niet via CRV, maar via Genes Diffusion beschikbaar gekomen. Henk Hemmink vindt het geen probleem. „Bij CRV was hij één van meerdere Mascol-zonen op de stierenkaart geweest, bij Genes Diffusion is hij de enige. Bij hun publiciteitsuitingen zullen ze de stier daardoor nadrukkelijker naar voren schuiven dan CRV zou doen.“

Hoewel Silver pas één indexdraai op basis van dochters heeft meegemaakt, is Hemmink volledig overtuigd van de kwaliteiten van de stier. „Zijn moeder gaf stevast veel melk en beste uiers door. Dat zie je terug in de fokwaarden van de stier. Silver geeft vaarzen met lengte en breedte in het kruis.“ Hemmink leidt dat af uit de relatief geringe score voor hoogtemaat (104) van de 46 ingeschreven vaarzen, terwijl ze toch ondiepe uiers hebben (fokwaarde uierdiepte: 107) en de 105 eerstekalfs dochters in de melkcontrole bovendien veel melk geven (+944 kg). Daarnaast realiseren de vaarzen een celgetalfokwaarde van 110. „Bij een hoge productie is een goed celgetal veel moeilijker te verwezenlijken dan bij een lage productie“,

stelt Hemmink. Dat de vaarzen hun prima productie goed aankunnen, bewijst de conditiescore van 103.

Genomicsstieren

Voorlopig lijkt voor Het Broek Silver niets een succesvolle carrière als fokstier in de weg te staan. En als broer Silky zijn beenwerkscore nog wat weet op te vijzelen, zou ook hij alsnog kunnen slagen. Tot in zeven generaties is er immers geen enkele stier te vinden die 'het niet heeft gedaan'. Toch houdt Hemmink nog een slag om de arm. „Cijfers liegen niet, bij een topper moet alles kloppen.“

De veehouder werkt inmiddels alweer aan de volgende generatie. Oeli 1549 (AV 85), de volle zus van Silver en Silky, produceerde in twee lactaties tot dusver ruim 28.000 kilo melk en heeft al een melkgevende dochter van Peinzer Boy (AV 85). Haar volle broer Lowlands Tiësto (Peinzer Boy x Mascol) is als genomicsstier beschikbaar bij CRV. Zelf gebruikt Henk Hemmink het liefst

dochtergeteste stieren. „Bij voorkeur in Nederland geteste stieren, die hebben zich namelijk bewezen onder onze omstandigheden“, stelt de veehouder. Zo wordt Danillo veelvuldig ingezet, maar krijgt ook Silver volop kansen. Eerder werden Shogun, Stol Joc, Mr. Burns en Kylian veel gebruikt. „We gebruiken niet veel stieren en baseren onze stierkeuze mede op basis van het beeld van de dochtergroepen. Aan de cijfers kun je niet zien welke stier duurzame dochters geeft“, stelt Hemmink.

Omdat hij nou eenmaal in het topfokcircuit zit, gebruikt hij ook een genomicsstier als Numero Uno. Toch heeft Hemmink daar zijn twijfels bij. „Deze wereldwijde genomics-topper Numero Uno kan wel goed zijn, er hoeft straks maar één onderdeel te zijn dat niet goed is en het is niks. Daarom wil ik ook niet alleen genomicsstieren gebruiken, ik moet wel een beeld hebben van de dochters. En bovendien, hoog maal hoog en dan maar hopen dat er wat goeds uit komt, dat vind ik geen fokkerij.“ ■

Hemmink breidde de stal in 2006 naar de zijkant uit en creëerde in het nieuwe deel een soort open front stal. Op de voorgrond achter de schuifdeur de 24-stands draaimelkstal.

hectare maïs kopen we aan.“ De koeien worden gehuisvest in een 1+5-rijige stal, met paardenmest in de boxen. Ze worden gemolken in een 24-stands binnenmelker van SAC Senior. „We hebben gekozen tussen een carrousel en een automatisch melksysteem“, aldus Hemmink. Hij becijferde dat traditioneel melken goedkoper is en dat de koeien er langer door meegaan. „Het voordeel van de carrousel is dat je bij dezelfde inspanning meer capaciteit kunt halen en bij een binnenmelker heb je meer overzicht dan bij een buitenmelker. Met deze melkstal kun je 250 koeien melken. Ik verwacht dat dat ook het maximale is wat een familiebedrijf in de toekomst zal aankunnen.“

